

Na 4. festivalu knjige matičini ogranci iz Čitluka i iz Ogulina, knjiga o F. Rojasu i „Izabrana djela“ Ignjata Đurđevića

Smiljana Skugor : : 07. 06. 2025.

Ogranak Matice hrvatske u Čitluku predstavio je knjigu „Prijatelji, gdje ste?, Drage Šaravanje u kojoj je, ustvrdili su recenzent Miljenko Stojić i urednik Andrija Stojić „sveo svoje životne račune.“

„Već je otprije poznat književnik **Drago Šaravanja**, pisac romana, osvrti i rubnih književnih uradaka u kojima je iskazao svoju književnu vjerodostojnost. Uz neupitni talent koji je potvrđivan u više navrata stoji osoba velikog i bogatoga iskustva, kako životnoga tako i književnoga. **Njegova egzistencijalna struka (inženjer) ne jamči umjetničku širinu i ambivalenciju značenja njegovih ostvarenja.** To nije čudno, budući da smo se puno puta susreli sa sličim sudbinama, kad profesionalna stručnost ustupi mjesto poetskoj lapidarnosti. Ovo je knjiga poezije koju Drago Šaravanja nudi čitateljstvu. Vjerujem da je to njegov izazov, a ujedno i avantura, predstaviti se (javno) u temeljnom književnom rodu, lirici, i pokazati svoj umjetnički *image*. Ne dvojim, sve pjesme pred nama nisu nastale skoro, radije bih rekao da ih je „bilježio“ dugi niz godina, a onda su izašle iz ‘zarobljeničtva intime’ i susrele nakladnika kojemu je posvećena uvodna pjesma“, rekao je **recenzent fra Miljenko Stojić** dodajući da spomenute i nespomenute misli prolaze pjesnikovom glavom i on se pita gdje su stari prijatelji, pa tako nazva i čitavu zbirku.

„**Mnogo je toga sjelo na svoje mjesto**, ali njih više nema i to je ono što nije na mjestu. A tako bi bilo lijepo ponovno s njima provoditi vrijeme. To stanje liječi pjesma *Unuka i ja*. Šaravanja je ovdje sveo svoje životne račune. Takav je i takav. Druga zbirka pjesama očito će mu ići u smjeru razmišljanja o životu općenito, o mudrosti koja nam je svima zajednička. Naznačio je to u nekim pjesmama. Onako jednostavno, laganim stilom i otvorenom dušom...“, zaključio je fra Stojić.

Predsjednik ogranka **Andrija Stojić** ujedno i urednik knjige, rekao je da Šaravanja potpisuje 386 naslova, a među njima je i knjiga „Hrvati sa snježnih planina“ koja ga se duboko dojmila jer je riječ o žalu za domovinom, prijateljavanjem u tuđini i vjeri u Boga. Dodana vrijednost knjizi je u tome što ju je na jedinstven način ilustrirala mlada umjetnica Ivona Stojić Marić koja je inspiraciju dobila na međunarodnoj manifestaciji „Kušanje vina“ u Čitluku.

Knjiga je to o ljubavi prema Domovini i voljenoj ženi, dvojici sinova od kojih je jedan ugledni hrvatski ortoped, kako je rekao njegov otac i autor knjige „tajnik svih ortopeda na svijetu“.

„Izabrana djela“ Ignjata Đurđevića

Lahorka Plejić Poje predstavila je „**Izabrana djela**“ **Ignjata Đurđevića** koje je priredila za biblioteku Stoljeća hrvatske književnosti Matice hrvatske. Đurđević je bio katolički svećenik, barokni pjesnik i prevoditelj.

Djelo sadrži izbor iz autorovih hrvatskih i latinskih pjesama te iz hrvatske i latinske proze, čime je zastupljena većina žanrova koji se pojavljuju u Đurđevićevu opusu, istaknula je Pleić Poje, ističući da njegova latinska proza do danas nije u cijelosti objavljena. Pisao je o modernim temama svoga vremena s kraja 17. i početku 18. stoljeća – **o postanku kave, duhana i čokolade**. Pisao je o ljubavi prema Bogu, ali i prema ženi, podsjetila je Plejić Poje.

Od hrvatskih pjesama u knjigu je uvršten izbor iz *ljuvenih i razlikih pjesni*, zatim ciklusi *Egloge*, *Razlike zgrade nesrećne ljubavi* i *Za gutke*, barokni plač *Uzdasi Mandalijene pokornice* te izbor iz *Saltijera slovinskoga*. Od latinskih pjesama uvršteno je osam epigrama, dvije elegije, jedna oda i tri pjesme u heksametru. Hrvatska proza zastupljena je izborom iz *Života prisvetoga Benedikta*, a latinska tekstem *Melitae Illyricianae notitia (Bilješka o otoku Mljetu)* te izborom iz djela *Antiquitates illyricae (Ilirske starine)*. Latinski tekstovi doneseni su usporedo s hrvatskim prijevodom/prepjevom.

Latinske stihove odabrala je i redigirala Gorana Stepanić, a s latinskoga ih je prevela Zrinka Blažević. Urednik knjige je Ivan Lupić. Čitatelje će sigurno oduševiti pjesničko umijeće posljednjega velikog pjesnika staroga Dubrovnika, kako Đurđevića u književnoj historiografiji često nazivaju.

Dugogodišnji prevoditelj prof. Karlo Budor predstavio je knjigu Fernando de Rojas: Celestina ili Tragikomedija o Calistu i Melibeji, u izdanju Disputa.

Celestina ili Tragikomedija o Calistu i Melibeji remek-djelo je španjolske književnosti s konca 15. stoljeća, kojemu je navodno autor Fernando de Rojas. Doživjelo je golem izdavački uspjeh, ali je isto tako bilo i cenzurirano, pa čak i zabranjivano. Ljubavni zaplet dvoje mladih komplicira se time što se u njihove živote upleću koristoljubive osobe sumnjiva morala, jedna stara svodnica zajedno s gramzivom služinčadi, što dovodi do tragičnog ishoda. Po svojem sadržaju, svojstvima jezika, stila, iznesenim idejama i općenito duhu kojim odiše ova se nesvakidašnja knjiga ističe kao vrhunsko i jedinstveno književno dostignuće nastalo u razdoblju na razmeđu srednjega vijeka i renesanse, oko 1449. godine. Pronađen je jedan list, koji međutim nije jamstvo tko ga je i kada napisao, rekao je prof. Budor napominjući da je

to prvo svjetovno djelo objavljeno u Španjolskoj koje je zbog sadržaja bilo i cenzurirano i zabranjivano. Razlog za to, po nekim podacima, leži i u tome što je autor bio Židov, a to je vrijeme bilo i vrijeme progona Židova.

Josip Šibarić iz Ogranka Matice hrvatske iz Ogulina predstavio je svoju zbirku haiku pjesama „*Ako život*” u kojoj ispisuje stihove prema abecedi. Za pojedina slova abecede napisao je pjesmu, a sve riječi počinju istim početnim slovom, odnosno s prvih šest i zadnjih šest slova abecede. Teme koje bira su raznolike: osobe, biljke, predmeti, pojave. Zbirka je zanimljiva jer je tiskana u džepnom formatu te se na taj način vanjski izgled zbirke povezuje sa sadržajem, kratkim pjesmama u tri stiha. Josip Šibarić zakoračio je iz čakavske poezije u haiku. Recenziju je napisala Darija Žilić.

Drugi dan 4. festivala završio je glazbenim dijelom u kojem je nastupila uspješna mlada umjetnica Ana Širić, finalistica natjecanja The Voice Hrvatska.